

**LĪVĀNU NOVADA
RUDZĀTU
BIBLIOTĒKA**

DARBA PĀRSKATS

PAR 2025. GADU

Saturs

Pārskata perioda kopsavilkums _____	3. lpp.
1. Vispārīgs bibliotēkas raksturojums _____	4. lpp.
2. Finansiālais nodrošinājums _____	4. lpp.
3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums _____	5. lpp.
4. Personāls _____	6. lpp.
5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība _____	9. lpp.
6. Krājums _____	13. lpp.
7. Darbs ar bērniem un jauniešiem _____	18. lpp.
8. Novadpētniecība _____	21. lpp.
9. Projekti _____	22. lpp.
10. Publicitāte _____	22. lpp.
11. Sadarbības tīkla raksturojums _____	25. lpp.
Pielikumi _____	27. lpp.

Pārskata perioda kopsavilkums.

Pārskata periodā bibliotēkas prioritātes bija nodrošināt kvalitatīvu bibliotekāro pakalpojumu sniegšanu ikvienam bibliotēkas lietotājam, tika ieviestas jaunas informācijas un komunikācijas tehnoloģijas, darbinieki apguva jaunas prasmes, lai sniegtu iedzīvotājiem pakalpojumus un nodrošinātu Valsts un pašvaldības klientu apkalpošanas centra (VPVKAC) funkciju veikšanu. Iedzīvotājiem ir iespēja vienuviet saņemt valsts un pašvaldību pakalpojumus.

Līvānu novada Centrālās bibliotēkas (LNCB) Rudzātu bibliotēka atkārtoti akreditēta 2023. gadā un tai piešķirts vietējās nozīmes bibliotēkas statuss. Bibliotēka apkalpo Rudzātu pagasta iedzīvotājus, bibliotēkas pakalpojumus izmanto arī citu pašvaldību apmeklētāji – bērni un skolēni, strādājošie pagastā.

Bibliotēkā strādā divi darbinieki – vadītāja un bibliotekārs uz pilnu slodzi no 1. aprīļa, bibliotēka atvērta apmeklētājiem 6 dienas jeb 44 stundas nedēļā.

Bibliotēka iesaistījusi lasīšanas veicināšanas mērķprogrammās “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”, “Nacionālā skaļās lasīšanas sacensība” un mērķprogrammā “Grāmatu starts”.

Pārskata periodā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, budžeta līdzekļi palielinājušies krājuma komplektēšanai, piešķirts līdzfinansējums mērķprogrammai “Grāmatu starts”- Pirmā tikšanās ar bibliotēku.

Bibliotēkas darbinieki iesaistījās Līvānu novada Centrālās bibliotēkas organizētajā Grāmatu svētku pasākuma, kas bija veltīts Latviešu grāmatai 500, plānošanā un norisē.

Bibliotēkas darbinieki piedalījušies pilnveides pasākumos - LNCB rīkotajos semināros un pieredzes apmaiņas braucienā. Pārskata periodā bibliotēkas darbinieki piedalījās tiešsaistes pasākumos – sanāksmes, semināri, lekcijas, apmācības. Saņemti apliecinājumi par dalību apmācībās, bet bija daudz iespēju piedalīties diskusijās par grāmatām, virtuāli tikties ar autoriem, uzzināt grāmatu jaunumus.

Bibliotēka popularizēja pakalpojumus, ko var izmantot attālināti – letonika.lv, e-grāmatu bibliotēku, pieeju elektroniskajam katalogam, izmantojot autorizāciju.

Bibliotēka veicina iedzīvotāju mūžizglītību, sniedz konsultācijas informācijpratībā un medijpratībā, apmāca izmantot e-pakalpojumus. Sadarbojoties ar pagasta skolām, bibliotēka iesaistās programmas “Skola 2030” īstenošanā, iespēju robežās komplektējot daudzveidīgu krājumu, attīstot pakalpojumus un aktivitātes bērniem jau no 4 gadu vecuma, lai veicinātu jauniešu izaugsmi un interešu daudzpusību.

1. Vispārīgs bibliotēkas raksturojums.

Rudzātu pagastā ir viena publiskā bibliotēka, kas dibināta 1923. gadā, bibliotēkas pamatfondu veidojusi Rudzētu pagasta padomei ar Kultūras Fonda Domes 1923.gada 21. marta lēmumu piešķirtā un 1923. gada 18. jūlijā izsniegtā Kultūras Fonda bibliotēka 439 - sējumi.

Bibliotēka sniedz pakalpojumus Rudzātu pagasta iedzīvotājiem, kā arī apkalpo Līvānu novada un citu novadu iedzīvotājus, kuri strādā vai mācās Rudzātu skolās.

Pārskata periodā bibliotēkām palielināta darba slodze – no 0.5 uz 1 pilnu likmi..

Rudzātu bibliotēka darbojas kā Līvānu novada Centrālās bibliotēkas (LNCB) filiālbibliotēka. Lūzenieku pamatskolā notiek ārējā apkalpošanas punkta darbība, grāmatas tiek piegādātas apmaiņai divas reizes mēnesī.

Bibliotēka darbojas, pamatojoties uz Bibliotēku likumu un Līvānu novada Centrālās bibliotēkas nolikumu, ko apstiprinājusi novada dome 2023.gada 25. maijā.

Līvānu novada Centrālās bibliotēkas un tās filiāļu attīstības stratēģija jaunajam periodam nav izstrādāta.

Bibliotēka mērķtiecīgi veido kvalitatīvu krājumu – plānveidīgi tiek iepirktas jaunas grāmatas dažādām lietotāju kategorijām visās zinātņu nozarēs, kā arī daiļliteratūra un bērnu izdevumi, prioritāte – latviešu oriģinālliteratūra. Bibliotēka sadarbojas ar citām iestādēm pagastā, jo tikai sadarbībā var realizēt vietējos projektus.

Pārskata periodā bibliotēka veica arī Valsts un pašvaldības klientu apkalpošanas centra (VPVKAC) funkcijas.

Bibliotēka sadarbojas ar vietējām iestādēm un uzņēmumiem, novada bibliotēkām, nevalstiskajām organizācijām, nodrošina valsts un pašvaldības institūciju sagatavotās un publicētās informācijas pieejamību. Bibliotēka sniedz konsultatīvu palīdzību Rudzātu vidusskolas un Lūzenieku pamatskolas bibliotēkārēm. Lūzenieku pamatskolā bibliotēkara pienākumus veic skolotāja, kura apguvusi skolu bibliotēkuru kursus. Bibliotēka sadarbojas ar skolām, piedaloties lasītveicināšanas mērķprogrammās.

Bibliotēkas akreditācija pārskata periodā nav notikusi.

2. Finansiālais nodrošinājums.

Pašvaldības finansējums nodrošina visus bibliotēkas pakalpojumus – regulāri tiek iegādātas jaunas grāmatas, preses izdevumi, interneta abonēšanu finansē valsts – mērķdotācija.

Tabula “Bibliotēkas izdevumi”:

	2023.	2024.	2025.
Izdevumi kopā (EUR)	22665	21603	27915
Darbinieku atalgojums (bruto)	13571	15261	19354
Krājuma komplektēšana	3288	1703	3138

Bibliotēkas darbību nodrošina pašvaldības finansējums, minimālas summas bibliotēka ieņem no maksas pakalpojumiem – dokumentu kopēšana un datorizdrukas apmaksā.

Pārskata periodā, salīdzinot ar 2024. gadu, finansējums ir palielinājies un ir iepriekšējo gadu apjomā. 2024. gadā nebija iespējas piedalīties lasīšanas veicināšanas mērķprogrammā pirmsskolas vecuma bērniem “Grāmatu starts”, jo pašvaldības līdzfinansējums 50 % ierobežoto līdzekļu dēļ netika plānots, bet pārskata periodā mērķprogrammā iesaistījām gan 4-gadīgos, gan 5-gadīgos bērnus, jo līdzfinansējums tika piešķirts.

Bibliotēkas ēku un telpu stāvoklis ir labs, pirms dažiem gadiem ēka ir siltināta, veikts kosmētiskais remonts.

Krājumu komplektēšanai finanses pārskata periodā palielinājušās par 52%. Tā kā 2024. gada budžets nodrošināja tikai “izdzīvošanu”, pārskata periodā finansiālais nodrošinājums bija attīstību veicinošs.

Krājuma papildināšana bija regulāri plānota, abonēti preses izdevumi un “Vakara romāns”. Grāmatas saņemtas mērķprogrammā “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” un projektos, kas nodrošina grāmatu iegādi publiskajām bibliotēkām.

Iegādātas jaunas mēbeles – galds un 4 krēsli bērnu stūrītim, attīstošās spēles 4+, iegādāti materiāli – papīrs, līme, krāsas radošajām darbnīcām bērniem, kā arī suvenīri – klades ar bibliotēkas jauno logo.

Pārskata periodā palielinājies darbinieku atalgojums un bibliotekārs strādā uz pilnu slodzi. Bibliotēkas darbiniekiem atalgojumam ar rīkojumu noteikta piemaksa par papildus darbu – Valsts un pašvaldības vienotā klientu apkalpošanas centra funkciju nodrošināšanu. Papīrs un biroja preces tika saņemtas Rudzātu VPKAC darba organizēšanai no Līvānu VPKAC.

3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums.

Pārskata periodā remontdarbi nav notikuši, jo bibliotēkas telpu stāvoklis vērtējams kā labs. 2024. gadā, kad bibliotēkā uzsāka darbu VPKAC, bibliotēkai tika piešķirta papildus telpa. Nosaucot telpu par “klusu lasītavu”, apmeklētājiem ir iespēja lasīt presi. Lasītava nebija noslogota, jo lietotāji vairāk izmanto iespēju žurnālus lasīšanai paņemt uz mājām, retāk lasa uz vietas bibliotēkā. Pārskata periodā, sadarbībā ar multifunkcionālo jaunatnes iniciatīvu centru “Kvartāls”, klusā lasītava kļuva par Jauniešu istabu, īstenojot projektu “Veidojam kopā: Jauniešu telpas, mobilais darbs un droša vide izaugsmei un sadarbībai”. Projekta gaitā tika austi paklāji, šūti spilveni un pīti iekaramie krēsli. Telpā uzkrāsota viena ideju siena, arī pārējās sienas jaunieši telpā pārkrāsoja pēc savas gaumes. Jauniešu telpā izvietotas galda spēles un PlayStation konsoles, kas kļuvušas par jauniešu sadarbības un digitālās pratības rīku, projekta ietvaros kā līdzfinansējumu bibliotēka saņēma arī televizoru.

Pārskata periodā iegādātas mēbeles bērnu stūrītim par 135 eiro.

2020. gadā tika uzlabots interneta ātrums, lietotāji ir apmierināti ar pakalpojuma kvalitāti. Retu reizi gadās interneta darbības traucējumi. Darbinieka datorā instalētas vairākas darba programmas (Alise, Horizon, Visvaris, Visma Hop, Namejs), iespējams, tas palēnina datora darbības ātrumu lielas noslodzes laikā.

Kopumā bibliotēkas materiālais un tehniskais stāvoklis ir vērtējams kā labs.

Pārskata periodā norakstīta novecojusī IT tehnika – 1 dators un 1 printeris.

Tabula “Bibliotēkas iekārtas un aprīkojums”:

	Darbiniekiem (skaits)	Lietotājiem (skaits)	Iekārtas iegādes gads	Piezīmes
Datori	1	5	2022., 2019., 2017. 2016. 1 mazlietots no 2017.	

			Portatīvais Lenovo, lietošanā	
Multifunkcionālās iekārtas		1	2008. – 3TD	
Printeri		1	2014.	
Kopēšanas iekārtas		1	2015.	
Skeneris		1	2022.	
Laminators	1		2016.	
Iesiešanas iekārta	1		2023.	

Tabula “Bibliotēkas iekārtas un aprīkojums - VPVKAC”.

	Darbiniekiem (skaits)	Klientiem (skaits)	Iekārtas iegādes gads	Piezīmes
Datori ar aprīkojumu – pele, tastatūra, skaļrunis, kamera, austiņas	1	1	2023.	Projekts
Monitori	2	1	2023.	
UPS	1	1	2023.	
Krāsu kopēšanas iekārta (A3)		1	2023.	
Papīra smalcinātājs	1		2023.	
Laminators	1		2023.	
Darba galds	1	1	2023.	
Krēsli	1	1	2023.	

Bērni un jaunieši vairāk izmanto bibliotēkas bezvadu interneta pieslēgumu WiFi, lietojot savas mobilās ierīces un planšetes, bieži vien ārpus bibliotēkas telpām. Bibliotēkā iekārtots bērnu stūrītis – krāsainas grāmatu kastes, jauns bērnu galdiņš ar 4 krēsliņiem, 3 dažādu krāsu sēžammaisi, paklājs, ir spēles un rotaļlietas. Pusaudžiem ir 2 pufi, 2 atpūtas krēsli. Bibliotekāri apkalpo gan lasītājus, gan pieņem maksājumus par pašvaldības pakalpojumiem.

Projektā “Veidojam kopā: Jauniešu telpas, mobilais darbs un droša vide izaugsmei un sadarbībai” iegādātas galda spēles jauniešiem. Lai spēlētu spēles, jauniešu istabā papildus bija jānodrošina interneta pieslēgums, ko saviem spēkiem veica LNCB.

Iedzīvotāji izmanto VPVKAC klientu datoru, printeri, tās ir jaunākās IT iekārtas bibliotēkā, kas nodrošina ātru un pieejamu piekļuvi internetam, iespēju elektroniski parakstīt dokumentus, saņemt konsultācijas un e-pakalpojumus.

4. Personāls.

Bibliotēkā pavisam strādā 2 darbinieki uz pilnu slodzi - filiālbibliotēkas vadītāja uz pilnu slodzi ar III profesionālo kvalifikācijas līmeni un bibliotekāre uz pilnu slodzi ar maģistra grādu citā jomā. Pārskata periodā darbinieki nav ieguvuši izglītību, nav uzsākuši mācības, un nav turpinājuši mācīties.

Bibliotēkas darbinieki apmeklējuši Līvānu CB organizētos seminārus un Kultūras pārvaldes ikmēneša informatīvās sanāksmes, vadītāja piedalījās profesionālās pieredzes apmaiņas braucienā uz Siguldas novada bibliotēkām.

Profesionālās pilnveides pasākumi:

“Apmeklētie profesionālās pilnveides pasākumi”

N.p.k.	Organizētājs(-i)	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Stundu skaits	Klātienē vai attālināti
1.	LNBC, 27.febr.	Seminārs. Bibliotēku aktualitātes, dokumentu aprites kārtība.	6 h	<i>Klātienē</i>
2.	LNCB, 27.marts	Seminārs Līvānu novada bibliotekāriem	7 h	<i>Klātienē</i>
3.	LNCB, 24. apr.	Seminārs Līvānu novada bibliotekāriem.	5 h	<i>Klātienē</i>
4.	LNCB, 2. okt.	Seminārs Līvānu novada bibliotekāriem.	6 h	<i>Klātienē</i>
5.	LNCB, 31. okt.	Pieredzes apmaiņas brauciens uz Siguldas novada bibliotēkām	8 h	<i>Klātienē</i>
6.	LNB, 24. nov.	Mākslīgā intelekta izmantošana darbam un radošumam.	4 h	<i>Klātienē</i>
7.	Latviešu valodas aģentūra, 5. dec.	Aktuālas tendences jaunākajā latviešu literatūrā	12 h	<i>Tiešsaiste</i>
8.	LNB BAC, 5. dec.	Reģionālo mediju loma Latgales reģiona informācijas telpas stiprināšanā.	2 h	<i>Tīmekļ-seminārs</i>

Pasākumi bez apliecinājuma saņemšanas.

N.p.k.	Organizētājs(-i)	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Stundu skaits	Klātienē vai attālināti
1.	Līvānu kultūras, sporta un tūrisma pārvalde	Ikmēneša sanāksmes - 5		Attālināti -2 Klātienē -3
2.	KNAB	Interesu konflikta novēršana un valsts amatpersonu profesionālā ētika pašvaldībās nodarbinātajiem.	2,5	<i>Teams</i>
3.	VPVKAC	VPVKAC pakalpojumu grozs “Balsošana par līdzdalības budžeta projektiem”	1	<i>Attālināti</i>
4.	LNB BAC	Startējam lasītveicināšanas programmas.	4	<i>ZOOM</i>
5.	Latgales Centrālā bibliotēka	“Brīdini savējos, tev zvana krāpnieks” – krāpniecības veidi. Valsts	1	<i>Tiešsaiste</i>

		polīcijas Latgales reģiona pārvaldes Dienvidlatgales iecirkņa Preventīvās grupas inspektora lekcija.		
6.	VPVKAC	Attālinātais ierēdnis – Valsts Zemes dienests	10 min.	<i>Testa pakalpojums</i>
7.	LR Saeima, LNB, UNESCO Swedbank	Lasīšana digitālajā laikmetā, rakstītā vārda spēks un bibliotēkas. Konference.		<i>Tiešsaiste</i>
8.	VPVKAC	Seminārs par videokonsultāciju organizēšanu (attālinātais ierēdnis)	40 min.	<i>Teams</i>
9.	LNB BAC	Pašvaldības vēlēšanas – līdzdalība un atbildība.		<i>Tiešsaiste</i>
10.	VPVKAC	e-rēķinu lietošana un aktualitātes	2	<i>Tiešsaiste</i>
11.	VPVKAC	EDS lietotāju tiesības	1	<i>Tiešsaiste</i>
12.	VPVKAC	Valsts darba inspekcijas pakalpojumi, informācijas portāli, Uzņēmumu reģistrs.	1	<i>Tiešsaiste</i>
13.	VPVKAC	Jauno darbinieku apmācības	13 (4 dienas)	<i>Tiešsaiste</i>

Pārskata gadā vadītāja apmeklējusi profesionālās pilnveides pasākumus 50 stundas, par to ir saņemti apliecinājumi, bet bibliotēkā – 17 stundas.

Piedalījāmos tiešsaistes pasākumos, par ko netika izsniegti apliecinājumi, bet gūta interesanta informācija pašizglītībai, notika vairāki semināri jauniem VPVKAC darbiniekiem, atkarībā no jautājumu skaita, piedalījās abi bibliotēkas darbinieki. Bez apliecinājuma apmeklēto pasākumu stundu skaits nav precīzi uzskaitīts, bet bibliotēkas vadītāja profesionālās pilnveides pasākumiem veltīja 24,5 stundas, bibliotēkā – 18 stundas.

Komandējumus bibliotēkariem apmaksā pašvaldība likumā noteiktajā kārtībā. Profesionālās zināšanas darbinieki papildina arī pašizglītojoties – tiek lasīts žurnāls “Domuzīme”, kur publicētas intervijas ar rakstniekiem, dzejniekiem, recenzijas par grāmatām, lai zinātu literātu viedokli par jaunāko literatūras jomā, tas palīdz izvēlēties grāmatas iepirkšanai. Ieskatu literatūras pasaulē sniedz TV “Grāmatu kods” un raidījums “Literatūra”. Bibliotēkā iekārtots arī “Literatūra grāmatu plaukts”.

Mākslīgais intelekts – tā ir tēma, kas jāapgūst, jo, salīdzinot ar jauniešiem, darbiniekiem tas ir jauns izaicinājums un, pateicoties profesionālās pilnveides pasākumiem, ir gūta informācija par iespējām izmantot MI darbā un radošumā.

Pārskata periodā darbā pēc bērna kopšanas atvaļinājuma atgriezās bibliotēkā, kura strādā ar bērniem. Lai iegūtu pieredzi un jaunas darba metodes darbā ar bērniem un jauniešiem, iepļānoti finansiālie līdzekļi LNB kursu apmaksai.

Pārskata periodā bibliotēkā “ienāca” PlayStation konsoles, diemžēl darbiniekiem nav iemaņu šo digitālo rīku izmantošanā, tāpēc jauniešiem, kuri nav spēlējuši, jāmeklē padoms pie draugiem. Oktobrī jaunieši no trim bibliotēkām satikās kopīgā tiešsaistes pasākumā “Jauniešu tikšanās spēļu pasaulē – socializēšanās caur PlayStation interaktīvajiem izaicinājumiem”, kur vienlaikus notika spēļu turnīri visās bibliotēkās. Šī aktivitāte pierādīja,

ka digitālā vide var kļūt par efektīvu instrumentu jauniešu savstarpējai sadarbībai un kopības sajūtai. Pasākumu organizēja “Kvartāls”, darbinieki vadīja spēles un apmācīja jauniešus. Jauniešu telpa ir bieži apmeklēta, vairāk gan spēlēt nāk pusaudži un bērni.

Projekta ietvaros iegūto televizoru kā palīglīdzekli izmantojam pasākumu laikā – Tet filmiņas, pasakas grāmatās un multfilmās, fona mūzika.

Profesionālās pilnveides kursus “Mākslīgā intelekta izmantošana darbam un radošumam” abiem darbiniekiem apmaksāja pašvaldība.

5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība.

Tabula “Bibliotēkas pamatrādītāji”

	2023.	2024.	2025.	% salīdzinot ar iep. gadu
Aktīvo lietotāju skaits	452	455	466	+1%; +2%
<i>t. sk. bērni līdz 18.g.</i>	134	129	132	-4%; +2%
Bibliotēkas apmeklējums	4354	4260	4601	-2%; +7%
<i>t. sk. bērni līdz 18.g.</i>	732	658	1043	-10%; +27%
Virtuālais apmeklējums	10482	21564	33705	+53%; +26%
Izsniegums kopā	7784	7305	6805	-6%; -7%
<i>t. sk. grāmatas</i>	3474	3317	3494	-5%; +5%
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	3521	3820	3287	+8%; -14%
<i>t. sk. bērniem līdz 18.g.</i>	887	701	1072	-21%; +35%
Bibliotekārais aptvērums % no iedz. skaita pagastā, pilsētā, reģionā	66	68	71	+3%; +2%
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>	112	105	126	-6%; +17%
Iedzīvotāju skaits	686	673	654	-2%; -3%

Pēc Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datiem, Rudzātu pagastā uz 01.07.2025. ir deklarējušies 654 iedzīvotāji, tai skaitā, 105 bērni vecumā līdz 18 gadiem. Iedzīvotāju reģistrā redzams, ka pagastā dzīvo 35 bērni vecumā līdz 6 gadiem un 70 - vecumā no 7 līdz 18 (neieskaitot) gadiem. Bibliotekārais aptvērums ir 71% no iedzīvotāju skaita pagastā. Lietotāju skaits palielinājies par 11 lasītājiem, salīdzinot ar iepriekšējo gadu. Pagastā deklarēti 105 bērni vecumā līdz 18 gadiem, bet lasītāji pārskata periodā bija 132 un bibliotekārais aptvērums – 126%. Tas ir tāpēc, ka Rudzātu vidusskolā un Lūzenieku pamatskolā mācās bērni un jaunieši arī no citām pašvaldībām – Preiļu, Krustpils, Varakļānu, bet viņi ir bibliotēkas lietotāji, galvotājs ir audzinātāja vai vecāki. Statistika rāda, ka bibliotēkas lietotāju ir vairāk nekā pagastā deklarēto bērnu un jauniešu līdz 18 gadiem, tāpēc bibliotekārais aptvērums pagasta robežās neatbilst reālajam aptvērums, bet lietotājus nedalām kategorijās, jo bērni mācās pagasta skolās un visi ir bibliotēkas lietotāji.

Arī pirmsskolas izglītības programmu Rudzātu vidusskolā apgūst bērni no dažādām pašvaldībām, bibliotēka visiem mazajiem lasītājiem grāmatu apmaiņu piedāvā skolā vai pagasta bibliotēkā.

Pārskata periodā bibliotēkā “atgriezās” lasīšanas veicināšanas mērķprogramma Grāmatu starts jeb Pirmā tikšanās ar bibliotēku. Notika Pūcišu skolas nodarbības, kas aicināja 4-5 gadīgus bērnus uz pasākumiem katru mēnesi. Tas, protams, palielināja gan apmeklējumu, gan izsniegumu skaitu. Bibliotekāre sadarbojās ar Rudzātu vidusskolas pirmsskolas grupas audzinātājiem un skolotājiem, piedāvājot bibliotēkas aktivitātes. Piemēram, digitālās nedēļas laikā kopā ar sociālo zinību skolotāju 9. klase “strādāja ar digitālo pēdu”. Arī Lūzenieku pamatskolā vienkāršotā veidā pārrunām par darbošanos virtuālajā vidē tika izmantota “digitālā pēda”. Lai kopīgi veicinātu interesi par grāmatu lasīšanu un lasītprasmes apgūšanu, Rudzātu vidusskola martā aicināja pieteikties vecākus un citus interesentus uz aktivitāti pirmsskolā "Lasīsim kopā!", protams, bibliotēka arī pieteicās grāmatas lasīšanai.

Darbs ar bērniem un jauniešiem ir aktivizējies, jo bibliotekārei no 1. aprīļa palielināta darba slodze, var plānot pasākumu laiku visas dienas garumā, arī pēcpusdienās, pielāgojoties potenciālo apmeklētāju interesēm un brīvajam laikam. Radošās darbnīcas bērniem notiek pēcpusdienās un sestdienās, bieži arī vecāki iesaistās aktivitātēs, vairāk gan mammas, bet piparkūku cepšanā, kas notika sadarbībā ar biedrību “Sēnīte”, pie karstās cepeškrāsns darbojās Lības tētis. Dažādojot aktivitātes, palielinās arī apmeklētāju skaits, tas redzams arī bibliotēkas rādītājos – bērnu un jauniešu apmeklējums pārskata periodā palielinājies par 27%. Veiksmīgs bija arī sadarbības projekts ar “Kvartālu”, jo PlayStation konsoles bibliotēkā ir jaunums, kas arī piesaistīja jaunus apmeklētājus.

Pārskata periodā palielinājies arī grāmatu izsniegums bērniem un jauniešiem, tas ir +35%, salīdzinot ar iepriekšējo gadu. Izvērtējot rādītājus, jāsecina, ka regulāri apmeklējot skolas un pirmsskolu, bērni biežāk apmeklē arī bibliotēku. Regulāri notiek grāmatu apmaiņa Lūzenieku pamatskolā, kur mācās bērni ar īpašām vajadzībām. Bērnus interesē grāmatas, varbūt ne vienmēr tās tiek izlasītas, bet arī grāmatu skatīšanās šajā situācijā ir lasīšana, jo ilustrācijas veicina interesi par tekstu, rosina domāšanu. Skolotāji un skolas personāls arī labprāt izmanto iespēju saņemt grāmatas un žurnālus ārējā apkalpošanas punktā, jo ne visi apmeklē pagasta bibliotēku, bet ja grāmatu piedāvā skolā, paņem lasīšanai. Veidojas arī pieprasījumi, ko cenšamies laicīgi izpildīt, lai lasītājam nezūd interese par pieprasīto grāmatu.

Pārskata periodā aktīvi darbojās “Pūcišu skola” – lasīšanas veicināšanas mērķprogramma “Grāmatu starts”. Tā ir 4-gadīgo bērnu pirmā tikšanās ar bibliotēku. Tā kā 2024. gadā nepietiekošā finansējuma dēļ programmā nepieteicāmies, tad pārskata periodā bibliotekāre darbojās ar 2 grupiņām, jo gribējām, lai visi bērni “izietu” Pūcišu skolu un iesaistījām arī 5-gadīgos, kuri iepriekšējā gadā netika aicināti uz “Pirmo tikšanos ar bibliotēku”. Ar katru grupiņu notika vairākas nodarbības un katrā tika lasītas un izsniegtas grāmatas. Mazajiem īpaši patīk grāmatas par multfilmu varoņiem un viņi grib paņemt vairākas grāmatas.

Pārskata periodā aktīvāk tika lasīta arī Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas kolekcija, jo literatūras skolotājas ieteica tieši kolekcijas grāmatas lasīšanai. Sadarbība bija ar jaunāko klašu audzinātājiem un lasītprasmes veicināšanai tika lasītas žūrijas grāmatas, stāstīts par mērķprogrammu un noslēguma pasākumu čaklākajiem lasītājiem. Pirmsskolas grupiņā bibliotekāre Rudzātu vidusskolas aktivitātē “Lasīsim kopā” pēc grāmatas izlasīšanas piedāvāja kolekcijas 5+ grāmatas lasīšanai mājās.

Nacionālā skaļās lasīšanas sacensība arī veicina grāmatu apriti, jo lasīšanai skolēni meklē grāmatu, kas pašam patīktu un ko varētu ieteikt draugiem.

Rezultātā pēc bibliotēkas pamatrādītājiem gada laikā redzams, ka darbs ar bērniem un jauniešiem uzlabojies, jo ir darbinieks, kas regulāri plāno un organizē aktivitātes, sadarbojoties ar skolām un šogad arī ar NVO, tas ir, biedrību “Sēnīte”.

Jāatzīmē, ka pārskata periodā izsniegto bērnu grāmatu skaitu pēc uzskaites kritērijiem ir 1405 eksemplāri, tātad grāmatas bērniem piegādā vecāki, jo lasītājiem bērniem izsniegtas atskaites gadā 1072 grāmatas.

Lietotāju skaits daudz nemainās, pagastā dzīvo 35 bērni vecumā līdz 6 gadiem un 70 bērni un jaunieši vecumā no 7 līdz 18 gadiem, kopā 105. Lietotāju skaits pārskata periodā bija 132, jo bibliotēku izmanto arī skolēni, kuri dzīvo citos novados, bet mācās Rudzātu vidusskolā vai Lūzenieku pamatskolā.

Bibliotēka piedāvā bibliotekāros, informacionālos un izglītojošos pasākumus Rudzātu pagasta iedzīvotājiem. Bibliotēka atrodas pagasta pārvaldes ēkā un ir ērti pieejama. Bibliotēka atvērta 6 dienas nedēļā, arī sestdienās, tas dod iespēju bibliotēku apmeklēt studentiem un iedzīvotājiem, kuru darba vieta ir ārpus pagasta teritorijas.

Bezvadu interneta pakalpojumi izmantojami visu diennakti.

Bibliotēka regulāri iepērk jaunākās grāmatas dažādās zinātņu nozarēs, grāmatas bērniem un daiļliteratūru. Pārskata periodā abonēti 13 nosaukuma preses izdevumi, īpaši nopietni tika pētīts žurnālu pieprasījums, abonēti vispieprasītākie izdevumi. 2024. gada budžetā bija krasi samazinājušies līdzekļi krājuma komplektēšanai, tāpēc 2025. gadā bija par 8 nosaukumiem mazāk izdevumu. Bet 2026. gadam abonēti 17 preses izdevumi.

Bibliotēkas pamatpakalpojumi ir bezmaksas, bet datorizdruka un kopēšanas pakalpojumi ir par maksu, ko nosaka Līvānu novada pašvaldība.

Bibliotēkā daudz iedzīvotāju izmanto tieši interneta pakalpojumus, tiek drukāti dokumenti, rēķini, maksājumu kvīti, iesniegumu veidlapas, medicīnas analīžu rezultāti no e-pastiem, biļetes no www.bilesuparadize.lv.

Daudzi viedtālrunu un planšetdatoru lietotāji izmanto bibliotēkas bezvadu interneta pieslēgumu ārpus bibliotēkas telpām – mašīnās, uz soliņiem, pie bibliotēkas mājas, pagasta ēkas telpās. Bibliotēkā viņi neienāk un kā apmeklētāji netiek reģistrēti. Bieži jaunieši ierodas pēc darba laika un brīvdienās.

Pie pārvaldes ēkas ierīkota uzbrauktuve un ēkā var iebraukt gan ar ratiņkrēslu, gan bērnu ratiņiem. Pielāgotās literatūras pakalpojums pagastā netiek piedāvāts, nav arī pētīts, vai iedzīvotāji izmantotu, piemēram, vājredzīgajiem pielāgotas grāmatas. Lūzenieku pamatskolā mācās bērni ar īpašām vajadzībām, skolā ir bibliotēka, kas gādā speciālo literatūru.

Digitālos pakalpojumus bibliotēka nesniedz.

Sabiedrības viedoklis par bibliotēkas darba kvalitāti pārskata periodā netika izzināts.

Pasākumi atsevišķām iedzīvotāju grupām netika organizēti. Mērķprogramma “Grāmatu starts” piesaista arī vecākus, bet kā ģimenes pasākuma nodarbības nenotiek.

Pielāgotās literatūras pakalpojumam mazs pieprasījums. Pārskata periodā no LNCB bija pasūtītas 3 grāmatas palielinātajā drukā – Latvijas Neredzīgo biedrības bibliotēkas krājums. Lasītājiem īpašas intereses nebija, aizbildinoties, ka grāmatas ir liela formāta un smagas, tomēr 2 lietotāji nolēma izmantot šo iespēju un grāmatas tika izsniegtas lasīšanai. Izvēlējāmies grāmatas, kuru nav Rudzātu bibliotēkas krājumā, ar domu ieinteresēt lietotājus ar redzes problēmām lasīt palielinātajā drukā.

E-grāmatu bibliotēka www.3td.lv pieejama jau dažus gadus, lai e-grāmatas lasītu, jābūt autorizētam bibliotēkas lietotājam. Bibliotēka informē klientus par šo pakalpojumu, izsniegti e-kataloga lietotājevārdi un paroles, bet lasītāji laukos tomēr labāk vēlas lasīt drukāto grāmatu. Lietotājus individuāli konsultējam un apmācām e-bibliotēkas izmantošanā, bet lielas atsaucības nav.

Pārskata periodā bibliotēka sniedza arī Valsts un pašvaldību vienotā klientu apkalpošanas centra (VPVKAC) pakalpojumus, iedzīvotājiem tiek sniegti citi pašvaldības pakalpojumi, tai

skaitā, pieņemti iedzīvotāju iesniegumi, sniegtas konsultācijas portāla latvija.lv izmantošanā, pieņemti maksājumi par pašvaldības sniegtajiem pakalpojumiem, NĪN samaksa, kā arī bibliotēka katru mēnesi pieņem iedzīvotāju patērētā ūdens rādījumus, veic marķēto sadzīves atkritumu maisu pārdošanu un uzskaiti, pieņem un veic pakalpojumu uzskaiti – notekūdeņu (kanalizācija) savākšanu un izvešanu, traktortehnikas izmantošanu, nodrošina veļas mazgāšanu maznodrošinātām personām. Bibliotēka izmanto programmu Namejs, reģistrē iesniegumus, regulāri tiek iesniegti transporta kompensācijas iesniegumi par bērnu vešanu uz skolām, iesniegumi, saistīti ar zemes lietošanu, dzīvojamās platības īres līgumu pagarināšanu, biedrības iesniedz pieprasījumus līdzfinansējuma piešķiršanai projektos.

Pārskata gadā sniegtas bibliotēkārās uzziņas, konsultācijas interneta lietotājiem un uzziņu meklēšana tīmeklī. Joprojām vairāk jautājumu saistīti ar internetbanku lietošanu, elektrības rādītāju nodošanu, rēķinu izdruku vajadzīgajā formātā, pielikumu pievienošana e-pastā, datu nesēju izmantošanu. Uzziņas un konsultācijas tiek sniegtas arī VPVKAC, iedzīvotājiem ir jautājumi par pašvaldības lēmumiem, pabalstu saņemšanu, līgumu slēgšanu.

Visvairāk ir sniegtas bibliotēkārās uzziņas, kas ir ikdienas darbs. Pa telefonu sniegtas uzziņas par bibliotēkas un citu pārvaldes darbinieku darba laiku, par konkrētas grāmatas esamību bibliotēkā, saziņa notiek arī WhatsApp vietnē.

Lietotāji var izmantot autorizācijas datus, lai pasūtītu vēlamo izdevumu vai pagarinātu grāmatu lietošanas termiņu, tomēr attālināto lietotāju ir maz. Autorizēto lietotāju skaits uz 31.12.2025. ir 256 (2024.gada beigās - 232), tas palielinājies par 24 jeb 8%, salīdzinot ar iepriekšējo gadu. Jāatzīmē, ka autorizācijas datus izsniedz arī LNCB un daži Rudzātu lasītāji izmantojuši šo iespēju, jo apmeklē arī bibliotēku Līvānos.

Sniedzot uzziņas, tiek izmantots bibliotēkas krājums, e-katalogs, iestāžu mājas lapas, Letonika, novadpētniecības krājums, LNB digitālie resursi.

Bibliotēka apmācības iedzīvotājiem neorganizē, bet sniedz individuālas konsultācijas visos jautājumos.

Bibliotēkā atvērta sešas dienas nedēļā, bezvadu internets pieejams visu diennakti.

Bibliotēkā ir informācijas stends, kur pieejama jaunākā pašvaldības, Kultūras centra, skolu informācija. Tāpat izvietota tiek jaunākā informācija par projektu iespējām nevalstiskajām organizācijām, to realizāciju. Bibliotēka ir sadarbības partneris NVO pagastā, informācija, ko vēlas izplatīt biedrības, ir pieejama bibliotēkā. Pārskata periodā aktīvākā bija biedrība “Sēnīte”, kas startēja vairākos projektos un piedalījās aktivitātēs.

Rudzātu bibliotēka strādā ar BIS Alise moduļiem cirkulācija, SBA, komplektēšana. Arī bibliotēkas mikrorajonā esošajās skolu bibliotēkas – Rudzātu vidusskolā un Lūzenieku pamatskolā – strādā ar BIS Alise.

Bibliotēka regulāri papildina krājumu, vēl apstrādē esošās grāmatas attālinātie lietotāji jau var redzēt e-katalogā.

Medijpratības pasākumi notika bērniem par drošību un uzvedību virtuālajā vidē. Bibliotēka organizē aktivitātes Droša interneta dienā februārī un piedalās Digitālajā nedēļā martā. Pārskata periodā vairākās skolēnu grupās tika izspēlēta spēle “Digitālie prātnieki”, bibliotēkare bija sagatavojusi materiālu par digitālo identitāti un drošību internetā, pasākumi “Mana digitālā pēda” notika Rudzātu vidusskolā un Lūzenieku pamatskolā, pielāgojot nodarbības saturu skolēnu vecumam un prasmēm.

Pārskata periodā digitalizācija nav notikusi.

Bibliotēka pieprasa izdevumus SBA modulī no citām Līvānu novada bibliotēkām, izpildot lietotāju pieprasījumus. Tiek izmantota iespēja saņemt grāmatas no LNCB rotējošā grāmatu krājuma, jo, lai taupītu līdzekļus, bibliotēka maz iepērk ārzemju autoru bestsellerus, bet izmanto šo krājumu, lai nodrošinātu lietotājiem iespēju lasīt jaunākos ārzemju romānus.

Tabula “SBA rādītāji”:

SBA	2023.	2024.	2025.
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	93	113	99
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	25	28	33
No Latvijas Neredzīgo bibliotēkas saņemtās pielāgotās literatūras skaits	0	0	3 (no LNCB)

SBA vairāk saņemtas grāmatas no LNCB, Rotējošā krājuma un Rožupes bibliotēkas, jo no Rožupes uz Rudzātiem divas reizes nedēļā brauc sociālais darbinieks un neatsaka aizvest grāmatas. Citām bibliotēkām grāmatas izsniegtas pēc pieprasījuma, lietotāji SBA pieprasa izdevumus, kas nepieciešami mācībām, darbam un mūžizglītībai, izklaidei. Bibliotēka uz citām bibliotēkām nosūtījusi 33 izdevumu, tātad krājumā ir vērtīgas grāmatas, kas interesē lasītājus.

Ir jāizvērtē iespējas un riski, lai bērniem Lūzenieku pamatskolā piedāvātu grāmatas vieglajā valodā, jo ir iespēja tās saņemt uz laiku, izmantojot Latvijas Neredzīgo bibliotēkas krājumu, bet jābūt garantijai, ka tās tiks labi saglabātas un atgrieztas atpakaļ. Latvijas Neredzīgo bibliotēkas krājumā ir daiļliteratūra un bērnu grāmatas, kas pielāgotas bērniem ar īpašām vajadzībām un tās ir iespējams izmantot arī reģionos.

SSBA bibliotēka pārskata gadā neizmantoja.

Pārskata periodā notika lietotāju apkalpošana bibliotēkas ārējā apkalpošanas punktā Lūzenieku pamatskolā.

Bibliotēkas pakalpojumi nav atdalāmi no klientu apkalpošanas centra pakalpojumiem, darba dienas laikā apmeklētāju skaits nav prognozējams un bibliotēkām ir jāpielāgojas klientu vajadzībām. Pārskata periodā divi darbinieki no aprīļa mēneša strādā uz pilnu slodzi, krājuma kārtošanu, grāmatu apstrādi, izstāžu noformēšanu, publikāciju sagatavošanu un citus bibliotēkās procesus jeb darba pienākumus plānojot, veicam darbu “dalīšanu” un VPKAC apkalpo darbinieks, kurš ir brīvāks.

6. Krājums.

Atskaites gadā prioritāte krājuma komplektēšanā bija latviešu oriģinālliteratūras iegāde un jaunas grāmatas bērniem. Tika iepirkti latviešu autoru darbi, gan nozaru literatūra, gan daiļliteratūra, iespēju robežās ieklausāmie lasītāju vēlmēs, izvērtējot literatūras potenciālo pieprasījumu, lasot presē recenzijas par grāmatām, komplektējam krājumu. “Līvānu novada Centrālās bibliotēkas krājumu komplektēšanas un organizācijas politika 2019. – 2023. gadam” attiecināma arī uz Rudzātu filiālbibliotēku.

(https://www.livanub.lv/app/uploads/2023/05/Krajuma_komplektesanas_vadlinijas_2019-2023_LNCB.pdf) Jauns Līvānu novada krājumu komplektēšanas politikas dokuments nākošajam periodam ir izstrādes stadijā.

Bibliotēkas apkalpes zona : 2 izglītības iestādes, pamata nodarbošanās – lauksaimniecība, aktīvi jaunieši, saietā nama pašdarbības kolektīvi, seniori.

Bibliotēkas krājums tiek veidots universāls, aktuāls, dažādam lietotāju vecumam un izglītības līmenim atbilstošs, komplektēti dažādu veidu, nozaru un valodu dokumenti, iespēju robežās nodrošināta uzziņu krājuma daudzveidība visās zinātņu nozarēs, komplektēts literatūras krājums bērniem un jauniešiem, tiek sekots krājuma kvalitātei. Krājums tiek organizēts, sekojot jaunumiem un iegādāti izdevumi, kas nodrošina pagasta iedzīvotājiem literatūru mūžizglītībai, bibliotēkā minimālā līmenī pieejama informācija visās nozarēs, jo

bibliotēku apmeklē studenti un vēlams, lai arī viņi varētu mācībām nepieciešamo literatūru saņemt dzīvesvietā, jo daudzi studē neklātienē un attālināti. Ja bibliotēkas krājums nespēj apmierināt lietotāja pieprasījumu, vajadzīgais izdevums tiek pasūtīts SBA. No LNCB krājuma regulāri tiek pieprasīta daiļliteratūra krievu valodā, jo aktīvs lasītājs ir tikai viens iedzīvotājs un bibliotēkas krājumā tiek piekomplektētas dažas grāmatas gadā. Arī ārzemju romānus pasūtam SBA no rotējošā krājuma, bet bibliotēkas krājumu papildina tulkotā literatūra, ko vairāk pieprasa lietotāji vai publicētas atzinīgas recenzijas presē un citos medijos.

Tabula “Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums”:

	2023.	2024.	2025.
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	3288	1703	3138
<i>t. sk. grāmatām</i>	2450	1210	2422
<i>t. sk. bērnu grāmatām</i>	993	321	522
<i>t. sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	838	493	716
Finansējums krājumam uz 1 iedz. skaita pagastā, pilsētā, reģionā	4,79	2,53	4,80
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā	3288	1703	3138

Pārskata periodā pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai palielinājies par 46%, gandrīz sasniedzot 2023. gada apjomu, jo iepriekšējais gads finansiāli bija kritisks, lai gan jāatzīst, ka to gadu pārdzīvojām un pārskata periodā varējām piekomplektēt iepriekš izdotās vērtīgās grāmatas, kas bija nepieciešamas bibliotēkas krājumam. Finansējums krājumam uz 1 iedzīvotāju apkopes zonā ir 4,80 euro, salīdzinot ar 2024. gadu, par 2,27 euro jeb 47 % lielāks. Preses izdevumi 2026. gadam abonēti par 716 euro, tas ir par 31% vairāk kā 2024. gadā. Abonēts arī “Vakara romāns”, kas ir pieprasīts, bet Latvijas Mediju “Vakara detektīvs” netika abonēts, jo lielu lasītāju atsaucību neguva. Bibliotēkā abonēts laikraksts Diena, ko par dienas avīzi tagad grūti nosaukt, jo iznāk tikai 3 reizes nedēļā, Līvānu novada jaunumi lasāmi bezmaksas “Līvānu Novada Vēstis”. Lasītājiem vairāk jāpiedāvā izmantot Laikrakstu bibliotēku news.lv, jāsniedz konsultācijas rakstu meklēšanā.

Kopā pārskata periodā krājuma komplektēšanai no pašvaldības budžeta izlietoti 3138 euro. Pārskata periodā krājumu papildinājušas 92 grāmatas bērniem un jauniešiem par 522 eiro, tas ir par 201 eiro vairāk kā gadu iepriekš, kad bija samazināts finansējums.

Krājumā uz 31.12.2025. pavisam ir 8696 dokumenti, rekatalogizētie eksemplāri ir 2713, tas ir 31 % no kopējā skaita.

Krājuma pārbaude pārskata periodā nav notikusi.

Regulāri krājums tiek izvērtēts un norakstīti dokumenti, kas ir maz pieprasīti, saturā novecojuši, neatbilst bibliotēkas profilam, fiziski nolietoti. Grāmatas tiek komplektētas vienā eksemplārā, preses izdevumi tiek glabāti 4 gadus. Pēc akreditācijas komisijas ieteikumiem krājums ir jāsamazina - jāatlasa agrākos gados izdotos izdevumus, maz pieprasītās grāmatas, bet vajag izmantot LNCB krājumu, tāpēc, izvērtējot krājuma saturu, norakstītas maz lasītās grāmatas, profilam neatbilstošus izdevumus. Norakstīti arī nolietotie izdevumi.

Krājuma fiziskais stāvoklis jāvērtē kā labs, jo ir iespēja apmainīt nolietotas grāmatas vai iegādāties jaunu izdevumu. Arī lietotāji bibliotēkai dāvina grāmatas, pēc izvērtēšanas grāmatas tiek uzņemtas krājumā vai ievietotas plauktā “Grāmatu apmaiņas plaukts.”

Tabula “Krājuma rādītāji”:

	2023.	2024.	2025.
Jaunieguvumi kopā	715	604	555
<i>t. sk. grāmatas</i>	287	196	266
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	122	94	116
<i>t. sk. bērniem</i>	120	79	92
Izslēgtie dokumenti	934	594	620
Krājuma kopskaits	8733	8761	8696
Grāmatu krājuma apgrozība	0,49	0,46	0,50
Periodisko izdevumu apgrozība	2,27	2,41	2,05

Kopējā krājuma apgrozība atskaites gadā bija 0,78, bet 2024. gadā – 0,81.

Krājuma apgrozība ir mazāka – grāmatas lasītas vairāk, bet preses izdevumi tika abonēti no kritiskā 2024. gada budžeta, bija daudz mazāk nosaukumu un arī izsniegums mazāks, kas ietekmēja kopīgo rādītāju. Pozitīvi ir tas, ka grāmatu krājuma apgrozījums palielinājies, lai gan salīdzinoši rādītājs nav augsts. Krājumā ir daudz vērtīgas literatūras, kas netiek bieži izsniegta, bet tās ir mākslas, vēstures grāmatas, folkloras krājumi, ekonomikas izdevumi, kurus norakstīt joprojām žēl. Tas ir kā “drošības spilvens”, ja vidusskolēni vai studenti meklē literatūru mācībām – referātiem, pētnieciskajiem darbiem. Studenti bieži lūdz pagarināt grāmatu, kas vajadzīgas mācībām, izmantošanas termiņu, jo mācību iestāžu bibliotēkās ir rindas.

Jaunieguvumu skaits ir par 8% mazāks, bet grāmatas iegādātas par 26% vairāk. Izdevumi bērniem un jauniešiem – par 16% vairāk, salīdzinot ar iepriekšējo gadu.

Grāmatu krājumu papildināja projektu grāmatas - mērķprogrammā “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” saņemtas 29 grāmatas, bet projektā “Grāmatas publiskajām bibliotēkām” – 16 grāmatas.

Latviešu daiļliteratūra ir 44% no kopējā jauno grāmatu skaita, bērniem adresētās grāmatas pārskata periodā ir 35% jaunieguvumiem, bērni un jaunieši ir 28% no visiem bibliotēkas lietotājiem.

Bērniem izsniegti pārskata periodā 1072 izdevumi, bet pavisam bērnu grāmatas – 1405 eksemplāri. Bērnu grāmatu krājuma apgrozība ir 0,67, bet bērnu un jauniešu grāmatu izsniegums ir 21% no kopējā grāmatu izsnieguma pārskata periodā, 2024. gadā – 18 %.

Bibliotēka pārskata periodā pieņēmusi fizisku personu dāvinājumus, kas tiek stingri izvērtēti un krājums papildināts ar pēdējos 5 gados izdotajiem izdevumiem, kas nav krājumā un ir fiziski labi saglabāti. Krājums papildināts par 18 eksemplāru kopā par summu 35,16 eiro.

Pārskata periodā bez pašvaldības finansējuma bibliotēkas krājumā saņemti izdevumi :

Bezatlīdzības	21 eksemplāri	par EUR 52
Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2024	29 eks.	par EUR 283
Projekts “Grāmatas publiskajām bibliotēkām”.	16 eks.	par EUR 205

Kopējais finansējums krājuma komplektēšanai pārskata periodā bija 2962,00 eiro (2024. gadā -1799,50 eiro) tas ir uz 1 bibliotēkas lietotāju – EUR 6,36 (2024. gadā – 3,95), bet uz 1 iedzīvotāju – EUR 4,54 (2024. gadā – 2,67).

Pārskata periodā no krājuma izslēgti 276 seriālizdevumi un 344 grāmatas.

Krājuma kustība 2025. gadā :

	Uz 01.01.2025.	Jaunieguvumi	Izslēgts	Uz 31.12.2025.
Pavisam	8761	555	620	8696
Grāmatas	7094	266	344	7016
Seriālizdevumi	1588	289	276	1601
Audiovizuālie dokumenti	32			32
Kartogrāfiskie izdevumi	10			10
Nošizdevumi	27			27
Pārējie dokumenti	9			9
Elektroniskie resursi	1			1
Bērnu grāmatas	2047	92	33	2106

Datubāzes.

Bibliotēkā lietotājiem bez maksas pieejamas abonētās datu bāzes www.letonika.lv un Lursoft Laikrakstu bibliotēka www.news.lv.

Letonikas datubāze tiek izmantota uzziņu sniegšanai, lietotāji izmanto uzziņu un tulkošanas sistēmu, informācija atrodama enciklopēdijās, vārdnīcās, ir attēlu, audioierakstu un video kolekcijas. Skolēni un studenti izmanto latviešu literatūras bibliotēku, kur pieejami pilnteksta literārie darbi. Rudzātu bibliotēkas lietotājiem kā klientiem Letonikas resursi ir pieejami arī no mājām, saņemot bibliotēkā pieslēgšanās datus. Pēdējos gados lietotājiem izsniegti pieejas dati ar lietotājvārdu LivanuCBKlients, kopējā novada statistikā uzskaitās arī Rudzātu Letonikas lietotāji.

Laikrakstu bibliotēka datubāzē www.news.lv ir aktuāla bibliotēkas novadpētniecības darbā, regulāri pārskatot reģionālo presi, tiek izkopēti raksti par novadu no “Latgales Laiks”, “Vietējā” un citiem laikrakstiem, kas nav bibliotēkas krājumā. Lietotājiem ir iespēja lasīt visus Laikrakstu bibliotēkas izdevumus, diemžēl datubāze tiek maz izmantota.

Bibliotēka datu bāzes neveido.

Tabula “Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums”:

Dabubāze	2023.	2024.	2025.
Letonika			
skatījumi	602	215	289
piekļuves sesiju skaits	151	58	79
lejuplāžu skaits			
News			
skatījumi			
piekļuves sesiju skaits	59		
lejuplāžu skaits	366	168	200
3TD	5	13	14

Letonikas datubāze pieejama arī Rudzātu vidusskolā, skolēni piedalās konkursos un darbojas skolā, bet agrāk tikai pagasta bibliotēkā bija bezmaksas pieeja Letonikai, skolēni nāca uz pagasta bibliotēku, bibliotēkas fizisko apmeklējumu skaits bija lielāks, arī Letonikas sesiju skaits bija daudz lielāks. Letonikas mājas lapā pieejama statistika:

2025. gads	Letonikas lietotāji	Resursu izmantošana	Sesijas
Rudzātu vidusskola	39	1466	1621

E-grāmatu bibliotēka www.3td.lv pieejama jau dažus gadus, lai e-grāmatas lasītu, jābūt autorizētam bibliotēkas lietotājam. Bibliotēka informē klientus par šo pakalpojumu, izsniegti e-kataloga lietotājevārdi un paroles, bet lasītāji laukos tomēr labāk vēlas lasīt drukāto grāmatu. Lietotājus individuāli konsultējam un apmācām e-bibliotēkas izmantošanā, bet lielas atsaucības nav. Bibliotēkā, lai palīdzētu lietotājam iepazīt e-bibliotēku, ir pieejami bukleti “Vai tu jau lasi e-grāmatas?”, piedāvājam tos apmeklētājiem, lai veicinātu interesi par grāmatu pieejamību. Diemžēl daudzi lietotāji atzīst, ka 3td grāmatu bibliotēkai ir sarežģīti pieslēgties, vajadzīgi bibliotēkā izsniegti autorizācijas dati, lietotājs nevar būt parādnieks, sarežģītas un bieži maināmas paroles.

Pārskata periodā datubāžu popularizēšana nebija aktīva, vairāk sniegtas individuālas konsultācijas interesentiem, digitālās nedēļas laikā bija pieejama informācija par datubāžu pieejamību un izmantošanu. Notika bibliotēkārā stunda 5. klasei par LNCSB e-kataloga izmantošanu.

Skolēniem par parādiem atgādina skolas bibliotēka, tiek izsniegtas atgādnēs parādniekiem un, nododot mācību grāmatas, pieprasīts atgriezt arī pagasta bibliotēkas grāmatas. Bibliotēkas sadarbojas un grāmatas var atstāt arī skolas bibliotēkā. Parādniekiem atgādinājumus uz e-pastu no BIS Alise sūta arī LNCSB.

Pārskata periodā norakstīti nolietotie iespieddarbi un preses izdevumi, krājumā regulāri ienāk jaunieguvumi. Daudz tiek lasīti žurnāli. Pēdējos gados bibliotēka vairāk izmanto rotējošo krājumu un iepirkts neliels skaits ārzemju daiļliteratūras grāmatu, bet vairāk tiek komplektēta latviešu oriģinālliteratūra, enciklopēdijas un izziņošā literatūra, grāmatas bērniem. Krājuma atklāšanai tiek izliktas dažādas tematiskas izstādes, jaunieguvumiem ir atsevišķi plaukti gan pieaugušajiem, gan bērniem. Sociālajos tīklos regulāri informējam par jaunajām grāmatām, tiek gatavotas publikācijas par novadniekiem, aktīva ir bibliotēkas Facebook lapa, diemžēl pavasarī vadītājas privātais konts tika bloķēts, līdz ar to arī bibliotēkas lapa tika bloķēta, pazaudējām visus sekotājus un ierakstus. Lapa atjaunota, veikta jauna reģistrācija, bet sekotāju skaits vēl ir neliels, jo līdz bloķēšanai lapa bija aktīva vairākus gadus, komunikācija notika ar izdevniecībām un dažiem autoriem, tagad jācenšas veidot interesantas publikācijas, lai piesaistītu vairāk sekotāju.

Programma “Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām” – no LNCSB saņemam projekta grāmatas, tā ir augstvērtīga nozaru literatūra un daiļliteratūra. Saņemtos izdevumus eksponējam izstādē un Facebook.lv bibliotēkas profilā.

Novada bibliotēku kopējais krājums nodrošina lietotāju pieprasījumu izpildi. Izmantojot SBA pakalpojumu, visi lasītāji ir saņēmuši pieprasīto izdevumu, lai arī uz kādu izdevumu ir rinda, lasītājam grāmata tiek piegādāta. Vienīgais neizpildītais pieprasījums ir grāmata “Četri tankisti un suns”.

7. Darbs ar bērniem un jauniešiem.

Bibliotēkas apkalpes mikrorajonā ir divas skolas, kur arī ir bibliotēkas. Lūzenieku pamatskolas bibliotēka apkalpo bērnus ar īpašām vajadzībām, skola atrodas 3 km attālumā no pagasta bibliotēkas. Abās skolu bibliotēkās krājums ievadīts BIS Alise, lietotāju apkalpošana un krājuma komplektēšana ir automatizēta. Visu pagastā esošo bibliotēku krājums ir skatāms Līvānu reģiona e-kopkatalogā.

Pārskata gadā bibliotēkā reģistrēti 132 bērni un jaunieši vecumā līdz 18 gadiem, pagastā deklarēti – 105.

Bērnu lietotāju sastāvs bibliotēkā :

- Pirmsskolas vecuma bērni – 18;
- Sākumskolas vecuma bērni – 27;
- Pamatskolas vecuma – 41;
- Vidusskolas vecuma jaunieši – 25;
- Bērni ar īpašām vajadzībām – 21 (Lūzenieku pamatskola).

Pārskata periodā bibliotēka iesaistījās mērķprogrammā “Pirmā tikšanās ar bibliotēku” jeb Grāmatu starts. 2025. gadā finansējums tika piešķirts un mums bija iespēja aicināt uz bibliotēku gan 4-gadīgos bērnus, gan arī jau 5-gadīgos, lai visi pirmsskolas bērni būtu Pūcīšu skolas “absolventi”. Tika aicinātas divas vecuma grupas sakarā, jo iepriekšēja gadā finansējums netika piešķirts un mērķprogramma netika īstenota. Bērni bibliotēku un nodarbības apmeklēja ar vecākiem, arī ar skolotājām, ja uz bibliotēku nāk visa pirmsskolas grupiņa. Lai visiem bērniem būtu iespēja piedalīties, mēs vienojamies ar bērnudārza skolotājām, kad viņi varētu atnākt uz kādu nodarbību. Šādu sadarbību praktizējam, jo ne vienmēr visiem vecākiem ir iespēja atvest bērnus uz bibliotēku, sakarā ar darbu vai transporta iespējām. Vecāki šādu opciju atbalsta. Arī bērnudārza skolotājas ir ļoti priecīgas par iespēju ar bērniem atnākt uz bibliotēku, piedalīties kādā nodarbībā. Nodarbībām tika izmantota arī jaunizveidotā jauniešu telpa. Telpu izmantojam, jo tur ir vairākas sēdvietas un tika izmantots arī televizors, rādot izglītojošas filmiņas un dziesmu atskaņošanai. Lasītveicināšanas ietvaros bibliotēkā arī devās uz skolu pie bērniem, lai no rīta bērniem lasītu grāmatu. Pēc grāmatas izlasīšanas pārrunājām par notikumiem, kuri risinājās grāmatā, un to, kas viņiem visvairāk patika. Piedaloties mērķprogrammā, ir palielinājies bērnu apmeklējums un bērnu grāmatu izsniegtais skaits.

Bērni un jaunieši vecumā līdz 18 gadiem bibliotēkā:

Gads	Lietotāji	t.sk.,bērni un jaunieši	% no kopējā lietotāju skaita
2025.	466	132	28%
2024.	455	129	28%
2023.	452	134	30%

Bērni un jaunieši vecumā līdz 18 gadiem ir 28 % no visiem bibliotēkas lietotājiem, pie tam, lasītāju ir vairāk kā pagastā deklarēto bērnu, jo skolās mācās audzēkņi no Līvānu novada un citām pašvaldībām. Pārskata gadā procentuāli bērnu skaits no visa lietotāju skaita nav mainījies.

Apmeklējumi – bērni un jaunieši:

Gads	Apmeklējumi pavisam	t.sk., bērni un jaunieši	% no kopējiem apmeklējumiem
2025.	4601	1043	23%
2024.	4318	658	15%
2023.	4354	723	17%

Pārskata periodā bērni un jaunieši ir apmeklējuši bibliotēku vairāk, kopējais apmeklējumu skaits ir ievērojami mainījies, tāpēc procentuāli bērnu un jauniešu apmeklējums ir pieaudzis, salīdzinot ar iepriekšējo gadu. Vidējais apmeklējums pārskata periodā ir 7,9, salīdzinot ar iepriekšējo gadu tas ir par 2,8 apmeklējumiem vairāk. 2025. gada sākumā darbā atgriezās patstāvīgā bibliotekāre (kas strādāja tieši ar bērniem un jauniešiem) no bērnu kopšanas atvaļinājuma. Atnākot no dekrēta, bibliotekārei tika piešķirta pilna slodze. Šo iemeslu dēļ bibliotēkai bija iespēja pievērsties vairāk darbam ar bērniem un jauniešiem.

Kā jau katru gadu Rudzātu aktīvākie bērni un jaunieši ir ļoti noslogoti – apmeklē mūzikas un mākslas, sporta skolas Līvānos un Preiļos, darbojas skolas pašpārvaldē, organizē pasākumus skolā, piedalās projektos, interešu pulciņos. Rudzātu vidusskolā vienmēr bijis iecienīts tūrisms, daudzi skolēni darbojas jaunsardzē. Lasot ziņas Facebook, redzams, ka arī skolā notiek daudz interesantu izglītojošu pasākumu, ir Skolas somas pasākumi, un bibliotēkai grūti atrast laiku, lai noteiktā dienā un laikā piesaistītu bērnus un jauniešus pasākumiem. Bērnu un jauniešu apmeklētību būtiski ietekmē arī skolēnu autobusa kursēšanas grafiks, autobuss kursē noteiktos laikos un attālāk dzīvojošie skolēni aizbrauc uz mājām un bibliotēku apmeklēt vienkārši nepietiek laika. Šo iemeslu dēļ bibliotēka cenšas sadarboties ar skolām un skolotājiem, vienojoties par konkrētiem laikiem un tēmām, kad bērni varētu atnākt uz bibliotēku vai bibliotekāre ierasties skolā. Bibliotēka cenšas plānot lielāko daļu pasākumus pēc mācību laika un brīvdienās, kā arī veic izbraukuma pasākumus (lekcijas, radošās darbnīcas u.c.) uz Rudzātu vidusskolu un Lūzenieku pamatskolu. Tiek turpināta ilggadēja sadarbība ar skolu bibliotēkām un klašu audzinātājiem, plānojot BJŽ, Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļas lasījumus, Nacionālo skaļās lasīšanas sacensību, sadalot pienākumus.

Rudzātos tika realizēts projekts “Veidojam kopā: Jauniešu telpas, mobilais darbs un droša vide izaugsmei un sadarbībai.” Projekta ietvaros bibliotēkā tika izveidota telpa jauniešiem. Projektu veidoja un realizēja MJIC "Kvartāls", sadarbībā ar bibliotēku. Projekta ietvaros tika labiekārtota telpa, austi paklāji un šūti spilveni, tika iegādāts krēsls, galda spēles un playstation 5. Kosmētisko remontu veica vietējie jaunieši. Arī jauniešu telpas izveide ir būtiski ietekmējusi bērnu un jauniešu apmeklētības pieaugumu. Skolēni, labprāt nāk uz bibliotēku spēlēt videospēles, galda spēles, vienkārši atpūsties vai pildīt mājasdarbus. Nākot un jauniešu telpu, bērni arī labprāt nāk un izvēlās sev tīkamo lasāmvielu. Sakarā ar to arī izsniegumu skaits bērniem un jauniešiem ir ievērojami pieaudzis.

Šajā gadā bibliotēkā tika piedāvāta jauna akcija trīs mēnešu garumā visām skolas vecuma grupām “Grāmatu bingo”. Bērniem, kuri vēlējas iesaistīties akcijā, tika izsniegtas bingo biļetes, katrā biļetē bija 8 lauciņi (kritēriji grāmatu izvēlei). Bērniem triju mēnešu laikā (no 1. jūlija līdz septembra beigām) bija jāizlasa 8 grāmatas, pa vienai grāmatai atbilstošajam bingo lauciņam. Lai sekotu līdzi izlasītajām grāmatām, katru reizi, kad bērns atnesa nodot izlasīto grāmatu, attiecīgajā bingo lauciņa tika uzspiests bibliotēkas zīmogs. Kad bērns

sakrāja visus 8 zīmogus, viņiem tika pasniegtas nelielas veicināšanas dāvanas. Dalību bingo uzsāka vairāki bērni, bet visas 8 grāmatas šajā laika posmā spēja izlasīt tikai 4 bērni.

Digitālās nedēļas ietvaros bibliotekāre bija izstrādājusi prezentāciju par digitālo drošību un digitālo pēdu. Ar šo prezentāciju bibliotekāre devās uz abām pagastā esošajām skolām (Rudzātu vidusskolu un Lūzenieku pamatskolu). Nodarbību laiki tika saskaņoti ar skolu vadību un attiecīgo klašu skolotājiem. Ar sagatavoto prezentāciju bibliotekāre devās uz Rudzātu vidusskolu pie 8. klases (tagad 9.klases). Nodarbības laikā tika prezentēta sagatavotā prezentācija un uzdoti jautājumi skolēniem. Pēc prezentācijas skolēni kopīgi izveidoja savas klases digitālo pēdu. Nodarbības beigās skolēniem tika piedāvāta iespēja spēlēt galda spēli "Digitālie prātnieki". Pamata prezentācija tika pielāgota Lūzenieku pamatskolai (bērniem ar īpašām vajadzībām), lai bērniem būtu vieglāk uztver nodarbībā stāstīto, kā arī tika pildīta darba lapa par savu digitālo pēdu.

Bibliotēka pārskata gadā bērniem un jauniešiem organizēja radošās darbnīcas. Radošajā darbnīcā "Visa laba Jāņu zāle" piedalījās bērni un arī vecāki. Darbnīcas laikā tika nopīti Jāņu dienas vainagi un veidotas kompozīcijas, visus materiālus nodrošināja bibliotēka. Ļoti labi apmeklēta bija radošā darbnīca "Ziedu krāsu burvība", kuras laikā bērni ar dzīvajiem ziediem gleznoja uz auduma un arī papīra. Gleznošanas process notika, novietojot ziedus uz auduma, uz ziediem tika novietots cepamais papīrs. Tad ar dažādiem palīglīdzekļiem (āmuriem, mīklas ruļļiem utt.) tika sistis uz ziediem. Tādā veidā zieds izdala sulu un nokrāso audumu, veidojot unikālus rakstus. Materiālu arī nodrošināja bibliotēka, bet katram līdzi bija jāņem gaišas krāsas audums. Bibliotekāre veica arī izbraukuma radošo darbnīcu uz Rudzātu skolu. Par radošās darbnīca norises laiku un vietu vienojāmies ar mājturības skolotāju. Radošā darbnīca tika veltīta Māmiņdienai, kuras ietvaros tika veidotas lelles no diegiem. Visus materiālus nodrošināja bibliotēka.

Bibliotēka iesaistās valsts lasīšanas veicināšanas mērķprogrammās. Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas 2025. gada noslēguma pasākums pārskata periodā notika maijā Rudzātu vidusskolā, pasākuma vadīšanu uzņēmās Rudzātu vidusskolas bibliotēka. Lasīšanas eksperti atcerējās lasītās grāmatas un pārrunāja, kura grāmata katram labāk patika. Balstoties uz žūrijas grāmatu, tika uzvests priekšnesums, iesaistot visus žūrijas ekspertus. Eksperti saņēma Pateicības rakstus un dāvaniņas par piedalīšanos grāmatu vērtēšanā. Un pēc tam – tradicionālais kliņģeris – cienasts lasīšanas ekspertiem (pašvaldības finansējums).

Valstī notiek "Nacionālā skaļās lasīšanas sacensība", kurā piedalās 5. klases skolēni. Lai izvēlētos grāmatas fragmentu lasīšanai, notiek intensīva grāmatu atlase, pārskatot jau izlasītās un lasot jaunas grāmatas. Arī pārskata periodā, sadarbībā ar Rudzātu vidusskolas bibliotēku, notika skaļās lasīšanas 1. kārtā – savā skolā, bet sacensības 2. kārtu organizē LNCB Bērnu nodaļa.

Bērniem mācām atrast vajadzīgo grāmatu, viņi iepazīstināti ar e-kataloga izmantošanu, krājuma izvietojumu plauktos, tomēr biežāk bērni vēlas, lai bibliotekārs palīdz atrast vajadzīgos materiālus.

Darbinieki profesionāli pilnveidojas arī strādājot ar bērniem, mācāmies no kolēģu pieredzes, piedalāmies semināros. Neatrisināmu problēmu darbā ar bērniem un jauniešiem nav. Bibliotēkas iekārtojums ir bērniem draudzīgs. Mazākie bērni var spēlēties, lasīt un radoši darboties bērnu stūrītī, kurš ir nedaudz uzlabots, iepērkot jaunu, lielāku galdu ar 4 krēsliem

un attīstošās rotaļlietas 4+. Pusaudži izmanto jaunizveidoto jauniešu telpu, kur ērtajos sēžammaisos, šūpulīkrēslā pēc skolas risina sarunas, sērfo internetā, pilda mājasdarbus, spēlē videospēles un galda spēles.

Diemžēl maz čaklu grāmatu lasītāju, lai gan grāmatu piedāvājums ir interesants. Dažreiz vidusskolēni pieprasa grāmatas angļu valodā, to skaits gan ir mazs, bet arī pieprasījums nav tik liels, lai komplektētu vairāk grāmatu svešvalodās.

Bērniem un jauniešiem atskaites gadā izsniegti 1072 izdevumi (15 % no kopskaita), tas ir vidēji 8 grāmatas vienam lietotājam, 2024. gadā – 5,4 izdevumi. Statistika parāda, ka pārskata periodā pavisam izsniegtas 1405 bērnu grāmatas – 20,6 % no kopējā izsnieguma.

Jaunieguvumu skaits bērniem pārskata periodā bija 92, tas ir 27% no kopējā jauno grāmatu skaita. Komplektējot krājumu un izvērtējot krājuma procentuālo sastāvu, bērnu un jauniešu literatūra tiek iegādāta pietiekošā skaitā. Bibliotēkas krājumā uz 31.12.2025. ir 1981 izdevums bērniem, tas ir 28% no kopējā grāmatu skaita un 23% no visa bibliotēkas krājuma. Salīdzinot ar lietotāju skaitu, bērnu literatūras krājumu būtu vēl nedaudz jāpalielina, bet, izvērtējot izsniegumu, pieprasījums ir mazāks nekā bibliotēka piedāvā, jo jaunu bērnu grāmatu ir pietiekoši.

8. Novadpētniecība.

Bibliotēka veic pagasta dzīves izpēti un dokumentēšanu, novadpētniecība ir svarīgs darba virziens. Bibliotēkā ir izveidotas tematiskās mapes, grāmatas par novadu un novadniekiem ir izvietotas atsevišķā plauktā. Krājums nav liels, bet tas regulāri papildinās, pievienoti jauni materiāli, arī pilnteksti datu bāzē “Līvānu novads”. Regulāri skatīti pieejamie preses izdevumu raksti, vairāk reģionālā prese www.news.lv, arī LNB Digitālajā bibliotēkā tiek meklēta informācija par personām, kuras saistītas ar Rudzātiem. Novadpētniecības materiāli sakārtoti tematiskajās mapēs. Lielu darbu, papildinot Līvānu novada datu bāzi, veic LNCB. Bibliotēka krāj materiālus, bet pētniecisko darbu neveic. Digitalizācija nav notikusi.

Bibliotēkā ir pastāvīgā izstāde “Rudzāti un rudzātieši”, regulāri mainīti eksponētie materiāli, tika veidotas nelielas virtuālas izstādes par novadniekiem, fotogrāfijas papildina albūmus, bet jāturpina veidot vēsturisku fotogrāfiju apraksti. Ir daudz digitālo fotogrāfiju, bet to krājums joprojām nav sakārtots. Kursos ieteikts “ikdienas” fotogrāfijas kārtot hronoloģiskā vai tematiskā secībā, bet tas ir laikietilpīgs darbs un atkal atlikts uz nākošo gadu.

2025. gadā notika pašvaldību vēlēšanas un par novada domes priekšsēdētāju tika ievēlēts Rudzātu pagasta iedzīvotājs, tāpēc papildus tika meklēta informācija par novadnieku un papildināta datubāze un mape.

LNCB ir digitalizējusi Līvānu rajona avīzi “Uzvaras ceļš” un pārskata periodā tika pārskatīti visi avīžu komplekti, meklējot novadpētniecības materiālus. Jau tajā laikā aktīva bijusi Rudzātu vidusskola, piedaloties konkursos, sacensībās, apmeklējot draugus citās skolās un ir apraksti par skolas pasākumiem. Tā kā agrāk Rudzātu pagasts bija Līvānu rajonā un šajā laikā vēl pastāvēja kolhozi, pirms apvienojās Rudzātu padomju saimniecībā, daudz materiālu ir par lauksaimniecību un pagasta attīstību. Interesanti, ka 50-tajos gados iedzīvotāji avīzei rakstījuši daudz sūdzību.

Maijā Rudzātos norisinājās sporta tūrisma sacensības “Ošas kauss 2025”, kas pulcēja aktīvā dzīvesveida piekritējus un sporta entuziastus no Latvijas un Lietuvas. Bibliotēka sadarbibā ar biedrību “Sēnīte”, kas projekta ietvaros organizēja sacensības, izveidoja plašu izstādi par sporta tūrismu Rudzātos. Eksponēti tika gadu gaitā komandu saņemtie kausi, agrāko gadu tūrisma inventārs un

inventārs, ko tūristi izmanto šodien. Bibliotēkas novadpētniecības krājumā ir daudz publikāciju par sacensībām, jo Rudzātos sporta tūrisms populārs no 80-tajiem gadiem, avīžraksti papildināja izstādi.

Pārskata periodā bibliotēka sadarbojās ar Kultūras, tūrisma un sporta pārvaldi, veicot iedzīvotāju aptauju par pagasta vietu vēsturiskajiem nosaukumiem.

9. Projekti.

No 2004. gada bibliotēka iesaistās lasīšanas veicināšanas mērķprogrammā „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”. Dalība žūrijā veicina lasīšanu, kolekcijā iekļautas labākās bērnu grāmatas. Projektā iesaistīta arī Rudzātu vidusskolas bibliotēka. Projektā no LNB saņemtas 29 grāmatas par 283,16 eiro. BJVŽ piedalās arī Lūzenieku pamatskola.

Nacionālā skaļās lasīšanas sacensība notiek arī Rudzātos, šajā mērķprogrammā finansējums netiek gūts, bet 5. klases skolēni gatavo fragmentus no grāmatām skaļai lasīšanai. Arī šī sacensība veicina lasīšanu, jo grāmatas tiek lasītas, skatītas, līdz atrasts piemērots fragments lasīšanai konkursā. Uz otro kārtu tiek izvirzīti divi dalībnieki – 1. kārtas labākie lasītāji, kurus nosaka žūrija, notiek arī pašu dalībnieku balsojums par interesantāko izlasīto fragmentu. Reģiona kārtu koordinē LNCB Bērnu nodaļa.

Krājumu papildināja arī bezatlīdzības izdevumi, ko bibliotēka saņēma projektā “Grāmatas publiskajām bibliotēkām” – 16 eksemplāri par summu 204,77 euro.

Pateicoties pašvaldības līdzfinansējumam, bibliotēka piedalās lasītveicināšanas mērķprogrammā “Grāmatu starts”. Bērni tiek aicināti uz pirmo tikšanos ar bibliotēku, notiek Pūcīšu skolas nodarbības un bērni saņem dāvanu – pūcīšu somu, grāmatu, mīksto rotaļlietu un bukletu vecākiem par lasīšanas nozīmi.

Bibliotēka patstāvīgi projektus neizstrādāja.

10. Publicitāte.

Bibliotēkai ir logo, ko izmantojam, lai veicinātu bibliotēkas atpazīstamību sabiedrībā. sociālajos tīklos bibliotēkas logo tiek izmantots kā titulbilde. Pārskata periodā tika izstrādāta jauna bibliotēkas identitāte, procesu koordinēja LNCB. Sociālajos tīklos bibliotēkas logo jau kā titulbilde jau nomainīta. Vēl jāatjauno logo uz plāksnes ar bibliotēkas darba laiku ēkas ārpusē.

Līvānu NCB ir sava mājas lapa, arī par Rudzātu filiālbibliotēku informācija ir atrodamā

<http://www.livanub.lv/modules.php?name=Content&pa=showpage&pid=225>

Pamatinformācija par bibliotēku atrodamā arī Līvānu novada mājas lapā www.livani.lv sadaļā Nozares - <http://livani.lv/page/418#rudzatub> .

Bibliotēkai ir lapa sociālajā tīklā <https://www.facebook.com/rudzatubiblioteka/>, bet <https://www.draugiem.lv/rudzatubiblioteka/> pārskata periodā bibliotēka nepublicēja ierakstus. Tie ir bibliotekāra personīgie profili, pie kā izveidotas lapas “Rudzātu bibliotēka”. Sociālajos tīklos tiek publicēta informācija par jaunieguvumiem bibliotēkā, pasākumiem, bibliotēka dalās lapā ar informāciju no Rudzātu skolu lapām, par pasākumiem, kuros piedalās pagasta iedzīvotāji. Lietotāju atsaucību gūst jauno grāmatu popularizēšana sociālajos tīklos, arī foto par pasākumiem, ievērojam likumdošanu, publicējot fotogrāfijas. Emuārus bibliotekārs neraksta, Instagram, Tik Tok un citus jaunākos sociālos medijus nepārzina tādā apjomā, lai varētu izmantot bibliotēkas popularizēšanā. Facebook vietnē pārskata periodā no jūlija līdz decembrim (līdz maijam bija lapa, kas “pazuda”, kad tika bloķēts bibliotekāra konts)

publicētas 43 satura vienības - jauno grāmatu izstādes, gleznu, keramikas izstādes, informatīvi raksti par pasākumiem un Ziemassvētku tirdziņu.

Pārskata periodā izstādes izlikta, pārskatot bibliotēku kalendāru un krājumu. Popularizēti izdevumi par latviešu tradīcijām, rokdarbiem, mājsaimniecību un lauksaimniecību. Izstādes bija veltītas literātu, novadnieku, ievērojamu cilvēku jubilejām un atceres dienām - piemiņas izstādes par Gunāru Birkertu, Lidiju Freimani, Aspaziju un Raini, Jāni Rapu, Ādolfu Ersu, Aleksandru Grīnu, Māri Čaklo, Regīnu Ezeru, Džemmu Skulmi, Antru Liedskalniņu. Literātu jubilejas reizē izstādes veltītas bija Jānim Joņevam, Guntaram Račam, Mārim Rungulim, Dacei Judinai, Arno Jundzem, Annai Skaidrītei Gailītei, Līvījai Liepdruvietai, Valdim Atālam, Vladimiram Kaijakam, dziedātājai Margaritai Vilcānei, mūziķim Ainaram Mielavam. Bērniem piedāvāti Andersena, Dzidras Rinkules-Zemzares, Zentas Ērgles darbi.

Latviešu grāmatai – 500 veltītas izstādes : “Izcilākais latviešu grāmatizdevējs Jānis Rapa” un “ Pasaules grāmatu diena – 23. aprīlis”- eksponētas grāmatas no bibliotēkas krājuma : lielākā, mazākā, senākā, jaunākā, latviešu valodā, svešvalodā.

Izstāžu izdevumi tiek eksponēti, izmantojot izstāžu plauktus, brīvās vietas krājuma plauktos, kā arī speciāli tam paredzētajos plauktiņos grāmatplauktu galā, dažreiz materiāli tiek izvietoti arī uz galdiem.

Citas izstādes un pasākumi:

Bibliotēkas telts “Lieldienu pārsteigumi”, sadarbībā ar Līvānu novada kultūras centru.	Lieldienas pasākumu organizēja Līvānu novada kultūras centrs un bibliotēka tika aicināta piedalīties ar viktorīnu. Tika sagatavoti jautājumi par Lieldienām, mīklas, ticējumi, tradīcijas, dziesmu atpazīšana pēc notīm. Par pareizu atbildi – balviņa, ko sagādāja KC.
“Fotomirkļi – lasītājs un bibliotēka”.	Bibliotēku nedēļas izstāde par bibliotēkas aktivitātēm gadu gaitā – fotogrāfijas no novadpētniecības krājuma.
Bērnu žūrijas noslēguma pasākums.	Ekspertu sacensības un gada kliņģeris, noslēdzot lasīšanu un grāmatu vērtēšanu.
Dalība Grāmatu svētkos Līvānos.	Grāmatu svētki, ko organizēja LNCB. Visi novada bibliotekāri bija iesaistīti svētku norisēs.
“Vasaras noskaņās”.	Keramiķes Inetas Dzirkales keramikas darbnīcas “Zaļbirzes” darbu izstāde.
“Visa laba Jāņu zāle”.	Radošā darbnīca – vainagu pīšana, Līgo kompozīciju veidošana, siera degustācija.
“Viens vienīgs zemeņu lauks”.	Kolekcionāres Maijas Ancānes izstāde – viss, kas saistīts ar zemeņu “atribūtiķi” – trauki, suvenīri, glezniņas un citas lietas.
“Ziedu krāsu burvība”.	Radošā darbnīca – audumu apgleznošana ar dzīvajiem ziediem, “izklapējot” krāsas uz auduma.
Jauniešu telpas atklāšana, sadarbība ar “Kvartālu”.	Pagasta svētku dienā notika bibliotēkas Jauniešu telpas atklāšana, organizators MJIC “Kvartāls”. Pasākumu vadīja Edgars Fresh, lekcija “Mīti un patiesība par digitālajām spēlēm”.
“Vasaras pēcgarša.”	Podnieces Agneses Mucenieces – Mālkalns keramikas darbnīca – darbu izstāde.
“Mana krāsu palete”.	Mākslinieces Ineses Sudares gleznu izstāde.
“Pūciņu salidojums Rudzātu bibliotēkā”.	Kolekcionāres Maldas Rācenes pūciņu kolekcijas izstāde.
Ziemassvētku tirdziņš	Pārskata periodā pirmo reizi, sadarbībā ar vietējiem

	amatniekiem un rokdarbniecēm, bibliotēkā bija tirdziņš, varēja iegādāties adījumus, keramikas traukus, dažādus rokdarbus un suvenīrus Ziemassvētkiem. Iedzīvotājiem tirdziņš patika, atsaucība bija laba.
--	---

Gatavojot izstādes, tiek atlasīti materiāli no krājuma un meklēti internetā, jāsagatavo arī īss apraksts, jāpievieno fotomateriāls, citāts. Ne vienmēr ir iespēja izveidot lielāku izstādi izdevumu un informācijas trūkuma dēļ, tāpēc izliktas tiek arī nelielas plauktu izstādes kā atgādnē par kādu notikumu vai literāta atceres dienu, piemēram, grāmata par Terēzi Broku.

Sociālajos tīklos bibliotēka informē par pasākumiem, radošajām darbnīcām, sveicam svētkos iedzīvotājus.

Tabula “Sociālo tīklu saturvienību skaits”

	Saturvienību skaits
	2025
Facebook	43
Instagram	-
TikTok	-
YouTube	-
Twitter	-

Oriģinālie plakāti – Bērnu žūrija un Nacionālā skaļās lasīšanas sacensība – izvietoti pie bērnu krājuma.

Pastāvīga bibliotēkā ir izstāde “Jaunās grāmatas” pieaugušajiem un bērniem.

Digitālajā nedēļā bibliotēka konsultēja par e-pakalpojumu izmantošanu.

Bibliotēka, veicot VPVKAC funkcijas, informē par svarīgākajiem jautājumiem, izvietojot informāciju iedzīvotājiem – par izmaiņām atkritumu apsaimniekošanā, sadzīves notekūdeņu savākšanā un izvešanā, traktorpakalpojumu izmantošanā, komunālo pakalpojumu līgumu slēgšanā un citos jautājumos, kas saistīti ar pašvaldības darbu. Bibliotēka sniedz pakalpojumus iedzīvotājiem saziņā ar valsts iestādēm.

Bibliotēka – VPVKAC ir vieta, kur iedzīvotāji nāk ar visiem jautājumiem, jo citu speciālistu pagasta mājā katru dienu nav, tāpēc bibliotēka ir apmeklēta. Rudzāti ir Viedais ciems, izveidota WhatsApp grupa RUDZĀTU INFO, iedzīvotāji tiek informēti par dažādiem jautājumiem, kas varētu interesēt kopienā. Piemēram, informējam, kad tiks sūknētas kanalizācijas akas, jo pakalpojumu piesaka bibliotēkā/KAC, atgādinām par dažādu iesniegumu termiņiem, par iespēju saņemt pabalstus un daudziem citiem jautājumiem, ko iedzīvotāji nāk kārtot uz bibliotēku. Grupā iedzīvotāji publicē ziņas, kuram suns pazudis, kurš ko pārdod, kur redzēti lopi klaiņojam...ātra saziņa un informācijas “apstrāde”. Sadarbojamies Līvānu novada Pagastu apvienību, sniedzot informāciju iedzīvotājiem, jo apvienības speciālistu pieņemšana ir vienreiz nedēļā, tāpēc jaunākā informācija tiek izdrukāta un izvietota uz stenda. Bibliotēka pieņem un reģistrē Namejā iedzīvotāju iesniegumus pašvaldībai, iesniedz darba nespējas lapas VSAA, iesniegumus par pensiju pārrēķinu, palīdz izmantot digitālos identifikācijas, sniedz konsultācijas e-paraksta lietošanā un citos jautājumos, tāpēc iestāde ir atpazīstama un apmeklētāju skaits pieaug.

Bērni un jaunieši brīvajā laikā apmeklē Jauniešu istabu, viņi tur jūtas labi, jo bibliotekāri nav klāt, bet tikai ik pa laikam uzrauga kārtību. Jaunieši ir atbildīgi, pierakstās apmeklējuma lapā, parasti telpa promejot ir sakārtota. Jaunieši spēlē spēles, glezno, jo projekta ietvaros iegādāts papīrs, pirkstiņkrāsas, zīmuļi un galda spēles. Bērnu un jauniešu apmeklējums pārskata periodā palielinājies, lai gan siltajā laikā jaunieši vairāk redzami pagasta centrā atpūtas zonā 3X3 basketbola laukumā.

Bibliotēkas publicitāti sociālajos tīklos veido bibliotekāre, tā ir lapa Facebook vietnē, savas mājaslapas filiālbibliotēkai nav. Interessantāko pasākumu afišas atrodamas www.visitlivani.lv, sadarbojamies ar tūrisma informācijas centru.

11. Sadarbības tīkla raksturojums.

Pārskata periodā sadarbojamies ar Rudzātu skolām, piedaloties kopīgajos projektos ar Rudzātu vidusskolas bibliotēku, Lūzenieku pamatskolas skolēni nāk iepazīties ar bibliotēku, sadarbojamies ar pirmsskolas grupu, notiek grāmatu skaļā lasīšana, saskaņojot pasākuma laiku ar audzinātājiem. Lūzenieku pamatskolā ir bibliotēkas ārējais apkalpošanas punkts. Pasākumus bērniem organizējam kopā ar Rudzātu vidusskolas bibliotēku. Lūzenieku pamatskola pārskata periodā arī piedalās Bērnu žūrijā, bibliotekārei sniegtas konsultācijas par projektu, tā norisi un grāmatu vērtēšanu e-anketās, arī ieteikumi, kādas aktivitātes varētu būt interesantas bērniem ar īpašām vajadzībām. Sadarbojamies ar saieta namu, pašdarbības kolektīviem, pasākumiem saieta namā pēc pieprasījuma tiek atlasīti materiāli pasākumiem, Svecīšu vakariem, iegādāti vai SBA kārtā pasūtīti dzejoļu un dziesmu krājumi, Pagasta svētku programmā bija iekļauta Jauniešu istabas atklāšana un keramikas izstāde “Vasaras pēcgarša”.

Pagastu apvienība seko ugunsdzēsamo aparātu pārbaudei un derīguma termiņiem arī bibliotēkas telpās, kā arī pārbauda ugunsdrošību un signalizāciju.

Sadarbojamies ar nevalstiskajām organizācijām, iesaistoties projektu pieteikumu sagatavošanā, jo bieži aprakstam ir vajadzīgas ziņas, kas atrodamas novadpētniecības krājumā. Piemēram, tūrisma sacensību “Rudzātu Ošas kauss” projekta pieteikumā par sacensību norises vēsturi izmantoti bibliotēkas materiāli.

Sadarbības tīklā ir LNCB, visas novada bibliotēkas, dalāmies pieredzē, lūdzam padomu, SBA grāmatu kustība ir kopīgs darbs novada iedzīvotāju apkalpošanas organizēšanā. LNCB organizēja profesionālās pieredzes apmaiņas braucieni pie kolēģiem, iepazīnām Siguldas novada bibliotēkas.

Individuāla sadarbība ar sociālo darbinieku, kura divreiz nedēļā no Rožupes brauc uz pieņemšanu Rudzātos un nekad neatsaka aizvest grāmatas uz Rožupes bibliotēku vai atvest no Rožupes. Tā SBA grāmatas tiek ātri piegādātas klientiem. Tāpat grāmatas nododam arī Turku bibliotēkai, jo Pagastu apvienības darbinieki no Rudzātiem brauc uz iedzīvotāju pieņemšanu Turku pagastā, turpat ir bibliotēka.

Līvānu kultūras centrs un Rudzātu saieta nams pasākumu afišas piegādā arī bibliotēkai, jo, ja no afišu dēļa informācija pazūd lietus laikā vai afišu norauj vējš, bibliotēkas telpās tās ir saglabātas un pieejamas iedzīvotājiem. Bibliotēka piedalījās arī Lieldienu pasākumā, sagatavoja viktorīnu par svētkiem.

Līvānu novada Kultūras, tūrisma un sporta pārvaldes (KTSP) uzdevumā pagasta iedzīvotājus aicinājām iepazīties ar iespējamajiem paralēlajiem vietvārdu nosaukumiem latgaliešu valodā, izskatīt piedāvātās iespējas un izteikt savu viedokli. Rezultātā tiks stiprināta latgaliskā identitāte un saglabāts mantojums nākamajām paaudzēm, līdz ar pamestajām mājām nepazudīs vietu nosaukumi. Vietvārdu apzināšana tika uzsākta jau 2024. gadā.

Jaunās grāmatas pēc bibliotēkas pieprasījuma piegādā IK Virja, “Latvijas Grāmata”, iepirkta grāmatas tiek apgāda “Zvaigzne ABC” veikalā Preiļos.

Rudzātos pasta nav un tagad bibliotēka ir tā vieta, kur iedzīvotāji atstāj sūtījumus, lai pastniece, kura katru dienu ienes bibliotēkā presi, nogādā tos līdz pasta kastei pilsētā. Šajā gadījumā svarīga ir savstarpējā uzticēšanās, katrs “darījums” ir brīvprātīga trīspusēja vienošanās.

Bibliotēkas intereses netiek ierobežotas, bet papildus darbam nākuši jauni pienākumi, pašvaldības klientu apkalpošanas centra funkcijas, konsultējamies par maksas termināļa lietošanu ar Wordline klientu apkalpošanas centru, iekasēto naudu nododam pašvaldības kasē, sagatavojam atskaites, pārdodam iedzīvotājiem marķētos atkritumu maisus, sniedzam atskaiti par izlietojumu Līvānu komunālajai saimniecībai, veļas mazgāšana ir maksas pakalpojums, pieņemam pieteikumus notekūdeņu un kanalizācijas sūknēšanai un izvešanai, pieteikumus traktortehnikas pakalpojumiem, sadarbojamies arī ar Rudzāta pagasta komunālo saimniecību, katru mēnesi pieņemam no iedzīvotājiem skaitītāju rādījumus par patērēto ūdeni. Bibliotēka pēc vienošanās ar komunālo pakalpojumu saņēmējiem, e-pastā saņem no grāmatvedības iedzīvotāju rēķinus, kuriem nav sava e-pasta. Rēķinu izdrukājam, bibliotēkā arī notiek apmaksas.

Iedzīvotāju iesniegumus pieņemam un reģistrējam programmā Namejs.

Pārrobežu un starptautisku sadarbību filiālbibliotēka neapraktizē.

2026. gada 29. janvārī.

LNCB Rudzātu bibliotēkas vadītāja

(Skaidrīte Brūvere)

Pārskata daļu par darbu ar bērniem un jauniešiem sagatavoja bibliotekāre

(Iluta Rudzāte)